

Hogyan lettem lelkipásztor

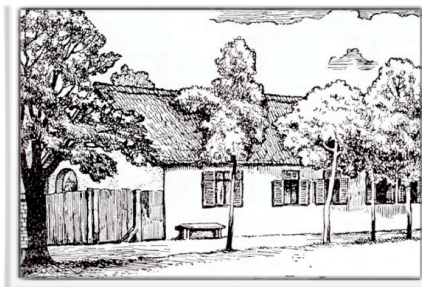
Írta:

Ágoston Sándor

Evangéliumi egzisztencia bizonytalan világban

Dr. Hellstern Henrik lelkész úrtól, a HEKS főtitkárától kaptam felhívást, hogy a fenti furcsa cím alatt adjak „őszinte” képet a Jugoszláviai Református Egyházról, de úgy, hogy ebben az én saját fényképem is benne legyen. Ez nem lesz nehéz feladat, mert nekem nincs is tulajdonképpen privát életem. Gyermekkoromtól kezdve annyira össze vagyok nőve ezzel az egyházzal, hogy el sem tudom magamat képzelni nélküle. Lássuk tehát a kettőt együtt.

Gyermekkorom

Ebben a faluban, Feketicsen születtem, ahol megöregedtem, s ahol 37 év óta lelkipásztor vagyok. Most 77-ik évemet taposom. Ez idő alatt itt, ezen a helyen a 7-ik császárt szolgálom. Mint iskolás gyermek, az itteni református egyház által fenntartott felekezeti iskolába jártam. Ebben a főtantárgy volt a vallás és az ének. Mégsem emlékszem semmi többre, mint a sok-sok szép zsoltárra, amit az iskolában tanultunk, és erre az egyetlen bibliai mondásra: „Édes fiam Absolon, szerelmes fiam Absolon, bárcsak én haltam volna meg tehelyetted” (II. Sám. 18-33.). A bibliai történeteket ugyanis úgy tanultuk, kórusba, félig éneklő prózában, mint a zsidógyerekek a Talmudot, s ebben fordult elő ez a bibliai mondás. Egyedül ez maradt meg az emlékezetemben.

Középiskola

Tíz éves koromban Kecskemétre kerültem gimnáziumba. Az ottani híres, református ősi kollégiumban tettem le az érettségit. Ott is főtantárgy volt a vallás és az ének. Ennek a nyolc évnek a vallásitanításából semmi másra nem emlékszem csak erre az egy kérdésre, ami a konfirmációi káténkban volt, hogy: "Hirkánusz János után ki volt Zsidóország helytartója?" És még valamire. Egyszer játék közben egyik osztálytársam mutatott egy Új testamentumot, amit egész gimnazista koromban sohasem láttam, s abban elolvasta előttem a Máté 5: 21-24. verseket. Semmi többre nem emlékszem abból, amit a híres kecskeméti kollégium diákjaként tanultam a Bibliából.

Teológia

Nagyon szerettem volna orvos lenni. De édesapám kisfizetésű hivatalnok volt, s nem volt képes annyi pénzt adni, hogy Budapesten orvostanhallgató lehessenek. A teológiára semmi kedvem nem volt, csupán azért lettem teológus, mert ez volt a legolcsóbb pálya. Mikor a negyedik szemesztert elvégeztem, s az alapvizsgát kitűnő eredménnyel lettettem, megpróbáltam otthagyni a teológiát. Beadtam a kérvényemet állami stipendiumért a katonai orvosi parancsnoksághoz. Elutasítottak. Maradtam teológus. Az első lelkészképesítő vizsgát, bár zsidóul olvasni sem tudtam, görögül pedig éppen csak hogy olvasni tudtam, s szintén kitűnő eredménnyel lettettem, de eszem ágában sem volt, hogy lelkész legyek. Ha már teológus maradtam, elhatároztam, hogy teológiai tanár leszek. A filozófia szakra készültem. Stipendiumot kaptam, hogy külföldre menjek. Baselben az alumneumban már a szobaszámom is megvolt. Útközben Budapesten kiszálltam felvenni a stipendiumot, a poggyászsom azonban már fel volt adva Baselbe. Baksai püspökhöz mentem elköszönni, aki azzal fogadott: nem fogsz Baselbe menni, hanem el fogsz menni Kórógyra káplánnak egy 80 éves öreg lelkész mellé. Hivatkozott a Csel. 16: 9-10-re. Tanácsot kértem a püspökhelyettestől. Azt a tanácsot adta, menjek Baselbe. Máستól nem kértem tanácsot. Rágondoltam a Csel. 16: 9-10-re s másnap elindultam Kórógyra. Ez egy eldugott kis falu Horvátországban, 24 km-re a legközelebbi vasútállomáshoz.

Káplánságom

Az én öreg papom már teljesen munkaképtelen volt. Önállóan kellett vezetnem az eklézsiát. A teológiáról – bár ismétlem – kitűnően vizsgáztam, alig hoztam magammal valamit, csupán érdeklődést a filozófia iránt. Elhatároztam, hogy tovább készülök a teológiai tanárságra. Közben azonban hirdetnem kellett az Igét, s akarva nem akarva el kellett kezdenem komolyan foglalkozni a teológiával. Első lépés volt, hogy megrendeltem a Heidelbergi Kátét, amit a pesti teológián soha nem is láttam. Abban az időben ott nem

teológusokat és lelkipásztorokat, hanem csak hitszónokokat képeztek ki. Akkor még a Strausz-, Bauer-, Schweizer-, Lang-féle racionalista teológia uralkodott Budapesten, igaz, hogy már a végét járta. A magyar nyelven kívül más nyelven egy szót sem tudtam. Ma sem tudok. Baselben akartam németül megtanulni. Semmiféle kommentárom a Bibliához nem volt. De mivel láttam, hogy az én egyszerű híveim nem a Tischendorf görög Bibliájával a hónuk alatt jönnek a templomba, nem estem kétségbe, hanem hirdettem az Igét úgy, ahogy tudtam. A magyar teológiai irodalom akkor is szegény volt, de amit meg lehetett kapni, azt megrendeltem. Főleg kész predikációkat, s az egyházi és evangéliumi lapokat olvastam, s ezekből lettem olyan amilyen teológus. Két év múlva az öreg lelkészt nyugdíjazták, engem megválasztottak.

Lelkészsé lettem

Lelkészsé nevelésem szempontjából legnagyobb hatással voltak rám az én nagyon egyszerű, primitív paraszt híveim. A kórógyi nép ahhoz a 15 faluhoz tartozik, amely 1000 éve ugyanazon a helyen lakik. Ebből a 15 faluból 10 van Baranyában, a Dráva bal parti torkolatánál és 5 van a Dráva torkolatától délre. Ez a vidék valamikor óriási mocsárterület volt. El voltak zárva a világtól s így tudtak megmaradni a török háborúk idejében. A reformációt 1530-40 táján fogadták el. Még ma is az akkori bibliafordítás 400 éves nyelvén beszélnek, mind a 150 zsoltárt éneklük. Mind a 15 eklézsia kicsi, 200-1000 lélekig, de a világegyetem le nem mondának arról, hogy mindegyiknek külön lelkipásztora legyen, pedig egymáshoz egészen közel vannak. Ezelőtt 50 évvel, még minden külső segély nélkül nemcsak lelkészi állást, hanem ezen kívül külön felekezeti iskolát is tartottak fenn. Ezek a régi felekezeti iskolák az első világháború után szűntek meg. A hatóság államosította őket. Maradandó hatásuk abban van, hogy a népünk megtanult és még ma is szeret énekelni. Ezért járnak a templomba. Aki asztmás, aki elvesztette a hangját, azt mondja: minek menjek oda, hisz én már nem tudok énekelni. Hogy itt igehirdetés is van és közösség is van, ez még mindig mindenkiben nem lett elégé

tudatossá. A felekezeti iskoláért meghozott a mi népünk minden áldozatot. Ma már a lekipásztort sem tudják rendesen fizetni, de azért görcsösen erőlködnek, hogy legalább ez az egy mégis legyen, és helyben lakják. Az egyházhoz való ragaszkodásukban még mindig sok a tradíció is. Gyülekezetemnek segített lekipásztorrá való nevelésében boldogult első feleségem, aki a predikációimat mindig megbírálta. Félttem bemenni a templomba, mert predikálni kellett és félttem kijönni a templomból, mert utána szembe kellett nézni egy okos, de igen szigorú bírálattal. Ők neveltek engem lekipásztorrá. De emellett az orvos is csakhamar kibújt belőlem. Mivel a legközelebbi orvos 24 km-re lakott tőlünk, ebbe a mesterségbe is bele kellett tanulni. Egy orvos barátomtól 5 gyógyszert kaptam: Aspirint, Chinint, Opium tincturát, keserűsót és Hoffmann-cseppet. Ezekkel gyógyítottam az egész falut. Még operáltam is zsebkésemmel. Hívtak beteg lovakhoz és beteg tehenekhez is. Azokat is meggyógyítottam. De emellett ügyvédkedtem is. Mikor nem voltam otthon, azt mondták: üres a falu. Mikor otthon voltam azt mondták: tele van a falu.

Mellékfoglalkozásom is volt

Bizony sokszor üres volt a falu. Sokszor nem voltam otthon, mert volt mellékfoglalkozásom is. Horvátországban sok magyar él, akiket nem telepített oda senki, hanem 100 évvel ezelőtt Magyarországról kezdtek ide leszivárogni. A gazdasági helyzet hozta magával ezt a lassú leszivárgást. Magyarországon kevés kis földjüket eladták, s Horvátországban sok földet vettek az árán. Itt nem volt értéke a földnek. Lehetett kapni földet egy kabátért is, egy üveg pálinkáért is. Így szaporodtak el Horvátországban a magyar szórványok, s köztük sok református család. Ezek felszívódásának megakadályozására a magyar kormány az egyházakat hívta segítségül. A református egyház ebben a munkában engem használt fel. Nagyon sokat utaztam. Iskolákat szerveztem, népkönyvtárakat alapítottam, a református felekezeti iskolák tanfelügyelője voltam, vonatokon aludtam, rázószekereken dideregtem, és gyalog tapostam a sarat. Tizenhét évig voltam kórógyi lelkész és horvátországi szórványgondozó.

Debreceni tanfelügyelő

Kórógyi lelkész voltam, amikor kitört az első világháború. Táviratban felhívtak Budapestre, közölték velem, hogy a horvátországi magyar szórványok gondozása ügyében végzett munkám jutalmazásául kineveznek Debrecen város és Hajdú vármegye királyi tanfelügyelőjévé. Kinevezésem aznap már meg is jelent a hivatalos lapban. Családom, rokonságom, barátaim úsztak a boldogságban. Mindenki gratulált. Hogyne! Kórógy után Debrecen! Egy eldugott falusi papból az ország 72 tanfelügyelője között egyszerre a legelső lenni. Csak egy öreg barátomnak volt az arca komor. Mélyen a szemembe nézett és csak a fejével intett: Ne! Úgy éreztem, hogy ez a komor intés felülről jön. Még aznap délután lemondtam a debreceni tanfelügyelőségről. Máig sem bántam meg. Sőt áldom az emlékét az én bölcs, öreg barátomnak, aki egy néma fejmozdulattal lebeszél. Valóban ez az intés felülről jött és sokszor megköszöntem az Úrnak, hogy nem hagyott tanács nélkül.

Eszék

Azok, akik engem minden áron ki akartak emelni Kórógyról és valami magasabb nemzeti misszió élére akartak állítani, nem hagytak békét, hanem Baranya és Szlavónia központi városában, Eszéken lelkészi állást szereztek számomra. Gyönyörű lakást béreltek, hogy én ott reprezentáljam a magyarságot. Bementem, de bele betegedtem ebbe a nem nekem való feladatba. Közben javában dúlt az első világháború. Az eszéki reformátusok többnyire ide helyezett magyarországi vasúti altisztek, mozdonyvezetők, kalauzok, fékezők voltak. Mikor véget ért a háború, egyszerre úgy szétrebbentek, mint egy varjúcsapat, mikor közibük lönek. Ott maradtam gyülekezet nélkül. Kórógyon azonban még mindig nem volt betöltve a lelkészi állás. Én jártam ki predikálni Észékről. Mi sem volt természetesebb, minthogy a kórógyiak visszahívtak, s én boldogan visszamentem az én régi helyemre. De itt sem maradtam sokáig.

Szülőfalumba jöttem

Az első világháború végén szülőfalumban meghalt a lelkipásztor. Ez a falu a Duna-Tisza között ennek déli felében, az úgynevezett Bácskában van, melyet a békeszerződés Jugoszláviához csatolt. Szülőfalum lelkipásztora az apósom volt, s nekem családi körülményeim miatt haza kellett jönnöm. Megválasztottak, tehát hazajöttem. Bácskában, s mellette a Tiszán túl, Bánátban már egészen másfajta nép lakik. Ezeket ezelőtt 180 évvel az akkori Habsburg kormányzat telepítette ide nagy tömegekben, részint Magyarországról, részint Németországból. Voltak közöttük tiszta református és tiszta lutheránus telepek. Az én szülőfalum népe vegyes lakosságú volt, magyar és német, református és lutheránus. Sokkal civilizáltabb nép, mint a dunántúli és drávántúli, gazdaságilag is fejlettebbek, életszínvonaluk is magasabb, de lelki életük már szárazabb, mint a baranyai ősnépé. Ezek már újságolvasók, lakásukra, ruházatokra, egészségük ápolására sokat adnak. Az egyházhoz való ragaszkodásukban egy adaggal kevesebb a Lélek és több a tradíció. Ilyenek a bácskai és bánáti nagy református egyházközösségek valamennyien.

Az első világháború után

Negyven éves voltam, amikor idejöttem. Egybeesett ez azzal a korszakkal, amikor az első világháború véget ért. Az egyházéletben valami gutaütésszerű állapot uralkodott. Apósom volt az esperes. Vele egyidőben halt meg a főgondnok is. Általában az egész garnitúra, amely az egyházi életet kormányozta eltűnt, s az én kortársaim következtek a vezetésre. Ketten voltunk jó barátok Weimann Péter verbászi lelkésszel. Úgy éreztük, hogy népünk és egyházunk jövőjéért felelősek vagyunk. Elhatároztuk, hogy megválasztatjuk esperesnek egyik barátunkat, aki erre magától sohasem gondolt volna. Keresztülvittük a megválasztását, mert tudtuk, hogy okos és rátermett ember. Klepp Péter torzsai lelkész parasztszármazású fiú volt. A durvaságig őszinte, de erőskezű, becsületes és jóakarátú. Attól kezdve hárman vezettük a Jugoszláv Királysági Református Egyházat. Klepp Péter szervezett és kormányzott. Mi ketten Weimann Péterrel a lelki életet igyekeztünk szolgálni. Egyházi néplapot szerkesztettünk és adtunk ki. Én magyarul, ő németül. Ezzel az volt a ki nem mondott célunk, hogy a református nép lelki igényét és anyagi áldozatkészségét az egyházzal szemben fokozzuk. A gyermekek számára valláskönyvet írtunk és adtunk ki. De ebben nem volt benne sem Absolon, sem Hirkánusz János, hanem benne volt az egész Hegyi beszéd és igen sok vers a Bibliából. Mivel Magyarországból nem lehetett könyveket hozatni, hozzáfogtunk a

templomi énekeskönyv szerkesztéséhez. Magyarul meg is jelent 1939-ben, de ebben az egész Heidelbergi Káté benne van. A német Gesangsbuch kéziratban maradt és elveszett. Közben Klepp Péter 1928-ban meghalt s akkor engem választottak meg esperesnek és később püspöknek. Összesen hatszor választottak meg egyhangúlag hol esperesnek, hol püspöknek.

Második tanítómesterem

Első tanítómesterem lelkészé nevelésében – mint írtam – a gyülekezet volt, amelyben szolgáltam. A második egy áldott öreg falusi lelkipásztor. 40 éves korom után ismerkedtem meg vele közelebről. Keck Zsigmond volt a neve, de mindenki csak „Zsiga bácsi”-nak hívta. A tiszta reformátori teológia híve volt 10 évvel Barth Károlyék előtt. Engem is azzá nevelt. Egyszer valami gyűlésen predikáltam. Utána odajött hozzám egy fiatal teológus és gratulált, hogy én is a barthi teológia híve vagyok. Ő épp akkor jött Svájcából, Barthot hallgatta. Azt kérdeztem tőle, ki az a Barth? Hírét sem hallottam soha. Az én tanítómesterem Zsiga bácsi volt, ahogy predikáltam, azt tőle tanultam. Zsiga bácsi Kohlbrügge és Böhl tanítványa volt. Drága öregünk 80 éves korában megbetegedett. Meglátogattuk. Kérdeztük tőle nem unja-e magát? Azt felelte rá: Dehogy unom. Azzal szórakozom, hogy tanulom a Heidelbergi Káté első kérdését „belülről”. Tudniillik Zsiga bácsi arról is híres volt, hogy senki a Hedelbergi Kátét nála jobban nem ismerte. A Biblia mellett ezzel foglalkozott a legtöbbet. Mégis eddig csak „kívülről” tudta, most kezdte el tanulni „belülről” is. Ő volt az én második tanítómesterem, áldott emlékű teológiai professzorom.

A második világháború

A második világháború előtt özvegyen maradtam. A háború aztán elsodorta mellőlem másik hűséges munkatársamat Weimann Pétert is. De az Úr adott helyettük új munkatársat jelenlegi feleségem személyében. Ő nekem azzal imponált, hogy 6 nyelven beszél, ír, olvas. Én pedig neki azzal imponáltam, hogy csak magyarul értek és beszélek, s mégis püspök tudok lenni Jugoszláviában. Így hát szépen kiegészítettük egymást arra a közelgő feladatra, ami várt reánk a második világháború után a külföldi testvérekkel való érintkezésben. Rajta kívül még néhány jó munkatársam van, többek között három esperes, régi káplánjaim és hűséges tanítványaim. A negyedik esperes már velem majdnem egykorú, de ő végzi közöttünk a leghasznosabb munkát. Fordítja németből a Házi áhítatot, amiről később lesz szó. A második világháború nemcsak Weimann Péter, hanem vele 13 000 református németet és ezzel 13 német

egyházközösséget is elsodort közülünk. Itt maradtunk mi magyarok 32000-en, félelmek és rettegések között. Félelmünk és rettegésünk később eloszlott, de népünk soha el nem képzelte külső és belső változáson ment át. A református magyar nép Jugoszláviában legnagyobb részben falusi földműves, aki őseitől örökölte földjét és a föld szeretetét. Az új világrendben földjének legnagyobb részét elvesztette. Ami megmaradt, azt nincs kedve tovább megművelni. Gyermeküket minden erejének megfeszítésével taníttatja, csak hogy ne kelljen annak is földművesnek lenni. Ahhoz nincs elég anyagi ereje, hogy magasabb műveltséget és képezést adjon neki, hanem csak annyi telik tőle, hogy kereskedelmi vállalatokban alkalmazott, banktisztviselő, alsóbbfokú irodai hivatalnok, vagy sofőr lehessen. Csak ne földműves. Megindult a falu elnéptelenedése. Népünknek az egyházzal szemben való viszonya is általában meglazult. Talán indokolatlanul, de a köztudatban az egyház, mint elsorvadó és halálra ítélt intézmény szerepel. Valószínűleg ez a magyarázata annak is, hogy a református tanuló ifjúság nem akar lelkesíti pályára lépni. Nem látja biztosítva az egzisztenciáját. Íme: „az evangéliumi egzisztencia egy bizonytalan világban”. Ez az elcsüggesztő közvélemény a háború utáni első években egészen katasztrofális volt. Azóta évről évre enyhül.

Az elcsüggesztő közvélemény enyhülése

Enyhítette két körülmény. Enyhítette elsősorban az is, hogy az új államrend az egyházakkal szemben nem volt olyan félelmetes, mint a hír, amely megelőzte. A magasabb hivatalnokok mindjárt kezdetben megértők és barátságosak voltak. Csak a hivatalnoki ranglétrán lefelé mind többen azzal akartak feltűnni, hogy az egyházzal szemben ellenséges magatartást tanúsítottak. Ma már csak a legalsóbb fokozatokon van még ezekből néhány utolsó mohikán. Jelentékeny változást hozott ennek a kedvezőbb közszellemnek a kialakulásában az 1953-i vallásügyi törvény, amely a templomi istentisztelet és a vallástanítás szabadságát biztosította. A lelkeszetek az állami nyugdíjintézetbe felvételtek. Az elcsüggesztő közvélemény hatását enyhítette másodsorban külföldi testvéreinknek, az Egyházak Világtanácsának és a HEKS-nek felénk forduló érdeklődése, szellemi és anyagi segítsége. Ez reménységet öntött lelkipásztorainkba és népünkbe, hogy íme nem vagyunk elfelejtve. A világ nagy nemzetei között élő református hittestvéreink szeme rajtunk van, és szíve velünk dobog.

Külföldi segítség

Legnagyobb segítség volt és ma is ez a legnagyobb, hogy sűrűn meglátogatnak bennünket, s személyes kapcsolatok szövődnek közöttünk és közöttük. Alig lehet felbecsülni, pl. azoknak a személyes kapcsolatoknak a jelentőségét, amit három gyermektraszport svájci három meghívása és vendégül látása jelent. Nemcsak annyi ezeknek az értéke, amennyit egészségi szempontból jelent. Betekintést nyer a mi népünk egy magasabb színvonalú hit- és erkölcsi életbe a családokon keresztül. Meglátja, hogy a haladás, a műveltség, a magas kultúra nem teszi feleslegessé a hitéletet és az egyházi munkát, sőt inkább nélkülözhetetlenné teszi azt.

Külföldi testvéreink közöttünk való megjelenése mindig olyan hatással van reánk, mint amikor a mi félreeső, magános szigetvilágunk felé egy tengerjáró hajó közeledik, itt kiköt és lelki kincseit előttünk feltárja. Külföldi testvéreink segítsége nélkül az igehirdetésben lenne a legnagyobb visszaesés. Több lelkésznek valami mellékfoglalkozás után kellett volna néznie, mert családját nem tudta volna fenntartani és gyermekeit nem tudta volna iskoláztatni. Hogy ebben a tekintetben nem állunk sokkal rosszabbul, mint ahogy állunk, ezt a segélyeknek tulajdoníthatjuk.

Az igehirdetés élőszóval való folytatása mellett nagyon fontos az írásban sokszorosított igehirdetések szolgálata. Minden vasárnapra, valamennyi gyülekezetnek, a legkisebb szórványgyülekezetnek is elküldjük az arra a vasárnapra való igehirdetést, az egész felolvasni való istentisztelet liturgiájával. Így tarthatnak istentiszteletet ott is, ahol lelkész nincs jelen. Ezt a lelkipásztorok munkaközössége dolgozza ki.

Ennél még jelentékenyebb szolgálat az igehirdetésben a Házi Áhítat című kiadványunk. Ez a svájci Morgenwache fordítása ellátva énekekkel és imával, s a Losungbuch Igéjével. Ki kell itt emelnem Berta Imre esperes atya jó szolgálatát, aki ezt a munkát élettársával együtt nagy hűséggel végzi, s amivel minden nap 1400 családba visszük be az Evangéliumot ebben a „bizonytalan világban”.

Mindezt külföldi hittestvéreink segítsége teszi lehetővé, s ezért a legkevesebb, amit tehetünk, hogy munkánkról és életünkről havonként kiadott püspöki körlevelünket és jelentésünket Bericht és Report címen tájékoztatásul nekik is megküldjük.

Nem merek már ilyen bátran szólni a csomagokról, ruha- és élelemküldeményekről. Ezek a segélyek a legnehezebb években égből lenyúló mentő kéz voltak. A mi gyarlóságunk azonban nem tudta ezeket úgy elfogadni, ahogy kellett volna. Ha úgy fogadtuk volna el, mint az Úr adományát, mint pl. az esőt, vagy a napfényt, vagy az

egészséget, mely nem mindenkinek egyformán adatik, akkor ezek az adományok nem keltettek volna irigységet és gyűlölködést. De mivel emberek kezéből fogadtuk el, ezért, mint a zsákmányon való osztozkodás, sokszor demoralizáltak bennünket.

Nemrégén egy falusi gyülekezet előtt, a templomban, egy vendég lelkipásztor ezzel kezdte beszédjét: - Mit vár ma a református egyháztag a református egyháztól ? Ezt felelte rá: - Külföldi csomagot vár. Ez kétségkívül túlzás és nem lehet általánosítani, de rámutat valamire, ami nem válik dicsőségünkre. A hiba bennünk van , de maga a dolog természete is nagy kísértést rejt magában, mert lényegében minden adomány élősdivé nevel.

Diakonisszaház helyett diakonátus

Svájci református testvéreink a HEKS útján egy nagyszerű szeretetintézményt tartottak fenn Jugoszláviában, felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül, munkaképtelen öregek, gyengeelméjűek, elhagyatott hontalan emberek számára a verbászi Diakonisszaházban. Ezt a munkát tőlünk az állam átvette. Nekünk megmaradt belőle 7 öregünk, akiket privát családoknál tovább is eltartunk, ruházunk, és rendszeresen látogatunk. Azóta is jelentkeztek újak, akiket már nem vehetünk fel, de szabad őket tovább is segítéznünk, erre szabad adakoznunk és adományokat elfogadnunk. Ezt végzi a felosztatott verbászi Diakonisszaház helyett a Református Egyház Diakonátusa.

Árvaház helyett Szeminárium

Végül, volt nekünk református árvaházunk is Feketicssen. 1923-ban saját belkörü adományainkból alapítottuk. Annak idején 30-40 árva gyermeket gondoztunk benne és 1950-ig 314 árvát neveltünk fel. Ezt a munkát is átvette tőlünk az állam. De megmaradt a szép, nagy ház és a berendezés. Ehhez áthoztuk a felosztatott verbászi Diakonisszaház ingóságait és berendeztünk belőle Feketicssen egy kedves, barátságos otthont 50 rendes ágygal, vendégszobákkal, előadótermekkel, konyhával, éléskamrákkal, és itt nyitottuk meg lelkész- és egyházimunkás-képző szemináriumunkat. Itt tartjuk hivatalos gyűléseinket, teológiai továbbképző akadémiáinkat, lelkészkonferenciáinkat, és itt gyűjtjük össze kiegészítő vallástanításra a konfirmáltakat és a konfirmandusokat. Itt fogjuk előkészíteni a lelkészi pályára azokat, akik erre reménységeink szerint a közeljövőben jelentkezni fognak, mert „az aratnivaló sok, de a munkás kevés”. Kérjük azért az aratásnak Urát,

hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába, evangéliumi egzisztenciákat ebbe a bizonytalan világba.

Búcsúzás

Íme a fénykép arról a korról, amelyben éltem, azokról az eseményekről, amelyeket átéltem, arról az egyházzal, amellyel összeforrtam, s amelytől nemsokára el kell búcsúznom. Nem fáradtam bele a munkába, s nem szívesen búcsúzom tőle, mert még sok elvégzendő feladatot látok magam előtt. Úgy érzem, hogy a lelkipásztorság az a mesterség, amibe az ember 70 éves kora után kezd beletanulni. Azonban meg van írva: " hetven esztendő, vagy ha feljebb nyolcvan esztendő... amely gyorsan tovatűnik, mintha repülnék „(Zsolt. 90:10). Mi nemsokára elrepülünk ebből a bizonytalan világból, s amabban a bizonyos világban arra kérjük a világ Urát: „láttassék meg a Te műved a te szolgálódon és a te dicsőséged azoknak fiain„ (Zsolt. 90:16) az evangéliumi egzisztenciákon.

Búcsúzásul azt szeretném megmondani, hogy miben látom hivatását ma Jugoszláviában a református lelkipásztornak:

Pontosan abban, ami mindenütt a világon.

Isten szerette ezt a világot (János ev. 3:6.) Ez bizonyos. Szeretett ebben minket jugoszláviai reformátusokat is. Ez is bizonyos. Semmi oka nem volt rá, hogy szeressen bennünket, és mégis szeretett. Ez a kegyelem. Nem akarja, hogy elveszünk. Azt akarja, hogy Krisztusban örökké éljünk. Ezzel kell a református lelkipásztornak tisztában lenni bárhol a világon: Isten népének nem szabad elvesznie. Isten népének meg kell maradnia. Krisztusban meg kell találnia az örök életet. A református lelkipásztor eszköz, szócső, hírvivő, antenna, apostol, szolga Isten kezében, hogy a reá bízott népnek ezt a hitet hirdesse, tudatosítsa, belenevelje. Jugoszláviában is ez a hivatásunk. Ez volt mindig. Ez ma is. Ez lesz a jövőben is.

Az én életemnek fő tanúsága ez: Jugoszláviában a református ifjú nem választhat szebb pályát, nem tölthet be nagyobb hivatást, mintha lelkipásztor lesz. Semmi más hivatásban nem tehet nagyobb szolgálatot saját népének, és nem tehet kedvesebb szolgálatot az Úrnak.

Búcsúszavam legyen ez az Ige: „Ti pedig választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket „. I. Péter 2: 9.

Utószó

Ez az írás – amint a bevezetésben jeleztem – svájci felszólításra készült a HEKS évi jelentése számára. Magyarul azért sokszorosítottam, hogy minden református ifjúnak a kezébe adhassam, - s ezzel indítást adjak arra, hogy legyenek lelkipásztorok. Az a tapasztalatom, hogy legtöbbször azért nem merik ezt a lépést megtenni, mert nem érzik világosan, hogy Isten erre hívta el őket. Az én életem kis regénye éppen arra akar rámutatni, hogy az Úr nem sűgja meg minden 18 éves ifjúnak, hogy mit akar belőle nevelni. Ez majd menet közben megoldódik. Csak el kell indulni! Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben! (János ev. 12:1)

Feketics, 1959. Július hava

Ágoston Sándor
püspök

A díszítéseket a jugoszláviai Református Énekeskönyvből (1939) vettük át.